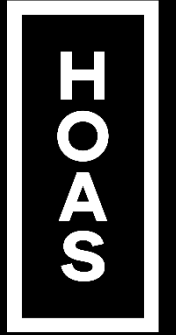

Sosiaalinen vastuu ja ihmisoikeuksien varmistaminen rakennushankkeissa – utopiaa vai realismia?

Rakennustieto
ESG-vastuullisuus asuntorakentamisessa 2.9.2026

Marika Nyyssönen
vastuullisuuspäällikkö
Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiö sr

**Tekeekö
hyvinvoiva
työntekijä
parempaa
työtä?**

HOAS

HOMMA TOIMII JOS...

Työskentely on aina turvallista.

Työ ei kuormita tai stressaa liikaa.

Häirintää tai asiatonta
käytöstä ei ole. X

Kaikkien ääni kuuluu.

Johto tukee sinua.

Tavarat ovat järjestyksessä
ja paikat siistejä.

Saat tarvitsemasi tiedon
helposti ja ajoissa.

HOAS

Lue lisää:
hoas.fi/tiedostavatyoma

TIEDOSTAVA TYÖMAA

HETKEN HUOLIMATTOMUUS

VOI VITUTTAA VUOSIA

HOAS

Työturvallisuus koulutus kaikille.
Kaikilla on selkeät ohjeet ja jokainen
noudattaa yhteisiä sääntöjä, jos hevalle
puutteen, korjaa se ja ilmoittaa työnjohtajalle.
Ei oteta turhia riskejä tai hölmöilyä.

Lue lisää:
hoas.fi/tiedostavatyoma

JOS KERROT MIKÄ MÄTTÄÄ,

ASIALLE VOI TEHDÄ JOTAIN

HOAS

Työntekijät tietävät parhaiten, miten
oma työ tehdään fiksummin ja paremmin.
Siksi palkkaamme tekijöitä, joilla on myös
älyä, kunnia ja suu. Käytä niitä. Jos jokin
on pielessä tai keksit tavan tehdä jotain
paremmin, sano se ääneen.

Lue lisää:
hoas.fi/tiedostavatyoma

Tiedostava työmaa -
konsepti perustuu
seitsemään sääntöön,
jotka sisältävät kolme
osa-aluetta:
työympäristö,
vuorovaikutus ja
henkinen hyvinvointi.

HOMMA

TOIMII JOS...

Työskentely on aina turvallista.

Työ ei kuormita tai stressaa liikaa.

Häirintää tai asiatonta
käytöstä ei ole.

Kaikkien ääni kuuluu.

Johto tukee sinua.

Tavarat ovat järjestyksessä
ja paikat siistejä.

Saat tarvitsemasi tiedon
helposti ja ajoissa.

HOAS

Lue lisää:
hoas.fi/tiedostavatyomaa

HOMMA TOIMII JOS...

Työskentely on aina turvallista.

Työ ei kuormita tai stressaa liikaa.

Häirintää tai asiatonta
käytöstä ei ole. X

Kaikkien ääni kuuluu.

Johto tukee sinua.

Tavarat ovat järjestyksessä
ja paikat siistejä. ←

Saat tarvitsemasi tiedon
helposti ja ajoissa. 😊

HOAS

Lue lisää:
hoas.fi/tiedostavatyomaa

JOS KERROT MIKÄ MÄTTÄÄ,

ASIALLE VOI TEHDÄ JOTAIN

Työntekijät tietävät parhaiten, miten oma työ tehdään fiksummin ja paremmin. Siksi palkkaamme tekijöitä, joilla on myös aivot, korvat ja suu. Käytä niitä. Jos jokin on pielessä tai keksit tavan tehdä jotain paremmin, sano se ääneen.

Lue lisää:
hoas.fi/tiedostavatyomaa

HOAS

Miten tämä toimii?

HOAS

- Konseptin sisältö perehdytetään työmaan tekijöille: materiaali viidellä kielellä: suomeksi, englanniksi, viroksi, ukrainaksi ja venäjäksi.
- Sääntöjen toteutumista mitataan noin kolmen kuukauden välein toteutettavilla anonyymeillä työmaakyselyillä (5 kieltä).
- Vastaaminen on helppoa, se tapahtuu QR koodin kautta omalla kännykällä tai työmailta löytyvillä pädeillä.
- Jokaisen työntekijän ääni kuuluu työnantajasta riippumatta.
- Tulokset käydään työmaan johdon ja tekijöiden kanssa avoimesti läpi. Mikäli epäkohtia löytyy, niihin puututaan.

Kyselyssä kartoitetaan esimerkiksi turvallisuutta, kuormittuneisuutta ja kokemusta arvostuksesta. Vastaaminen on mahdollista mobiililaitteella tai työmaan tabletilla – aina anonyymisti. Kuva: Jussi Heiltunen

HETKEN
HUOLIM

JOS KERROT
MIKÄ MÄTTÄ

KUORMAN
YLÄRAJA

SUOSITTELISITKO
RAKENNUSALAA

VO

ASIA
TEHDÄ.

IHMIS

ÄIDILLESITAI
TYTTÄRELLESIT?

HOAS

Työturvallisuus kuuluu kaikille.
Kaikilla on selkeät ohjeet ja
noudattaa yhteisiä sääntöjä
puutteen, korjaa se ja ilmoit.
Ei oteta turhia riskejä tai h

Lue lisää:
hoas.fi/tiedostavatyomaa

HOAS

Työntekijät tietävät parhaiten, miten
oma työ tehdään fiksummin ja paremmin.
Siksi palkkaamme tekijöitä, joilla on myös
aivot, korvat ja suu. Käytä niitä. Jos jokin
on pielessä tai keksit tavan tehdä jotain
paremmin, sano se ääneen.

Lue lisää:
hoas.fi/tiedostavatyomaa

HOAS

Emme ole koneita ja ihmisellään on
kuorman yläraja. Epävarmuus omista
tehtävistä ja kuka työ aiheuttavat stressiä.
Jokaiselle tehtävälle on varattava riittävästi
aikaa. Ellei tiedä mitä tehdä, kysy. Jos töitä
on liikaa tai aikataulu liian kireä, sano se.

Lue lisää:
hoas.fi/tiedostavatyomaa

HOAS

Hoasin työmailla ei hyväksytäkään minkäänlaista
häirintää tai asiattonta käytöstä. Meillä
puhutaan kuin ihminen ihmiselle, tittelistä
ja sukupuolesta riippumatta. Kunnioidetaan
toistemme työtä ja aikaa. Ollaan asiallisesti
ja luodaan yhdessä työpaikka, jota voisi
suosittelaa vaikka omalle tyttärelle.

Lue lisää:
hoas.fi/tiedostavatyomaa

THINGS WORK IF...

You're always safe.

You don't have stress
or too much to do.

We treat each other with respect.
No harassment.

Everybody's heard.

Your boss supports you.

Things are in order and
not a dirty mess.

You get the info you need
easily and in time.

HOAS

Read more:
hoas.fi/tiedostavatyomaa

NEXT SURVEY: XX-XX.XX.2026

Answer to the survey of Aware worksite by scanning the QR-code below with the camera app of your phone. There are also tablets which can be used for answering. The survey is anonymous, and it takes only few minutes to answer.

HOAS

Viimeisimpään
kyselyyn vastanneet

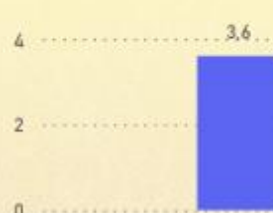
Latest responses

30

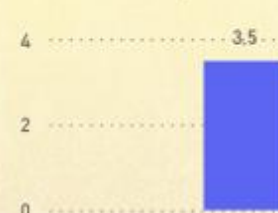
Turvallisuus - safety

Kuormitus - work stress

Kunnioitus - respect

Kommunikaatio - communication

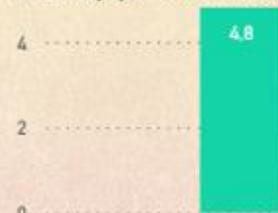
Johtaminen - management

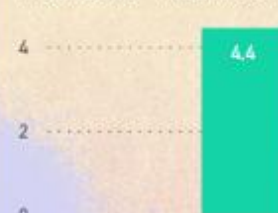
Siisteys ja järjestys - order and tidiness

Perehdytys - orientation

Motivaatio - motivation

Haasteet - challenges

Haaste

Kielimuuri on iso / The language barrier is big
Suunnitelmien valmiusaste / The state of readiness of the plans

Jatkotoimenpide

Ennen tulosten esittelyä tekijöille sovitaan pääurakoitsijan kanssa jatkotoimenpiteet, joihin tulosten perusteella ryhdytään. Näin voidaan viestiä kyselyyn vastanneille, että heidän palautteellaan on merkitystä. Seuraavan kyselyn yhteydessä arvioidaan, ovatko toimenpiteet tuottaneet tuloksia.

Onko jokin asia toiminut työmaalla erityisen hyvin? has something worked particularly well on the site?

Yhteistyö (x5) / Cooperation

Työturvallisuudesta huolehtiminen (x2) / Taking care of work safety

Työilmapiiri / Work atmosphere

Sisätyövaiheiden siisteys kerroksissa / Cleanliness of interior work phases

Ohjeet työnjohtolta ovat olleet selkeitä, tiedän mitä milloinkin pitää tehdä / The instructions from the management have been clear, i know what I'm supposed to do at each time

Kommunikointi työnjohtoon ja noikkamiesten kanssa työmaalla / Communication between management and team leaders

Kohteliasta porukkaa / People are polite

Viimeisimpään kyselyyn vastanneet

Latest responses

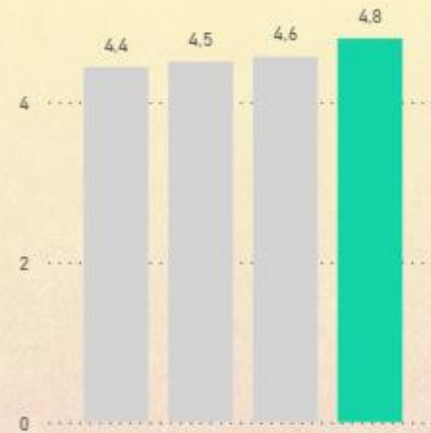
43

Kokenut epäasiallista käytöstä

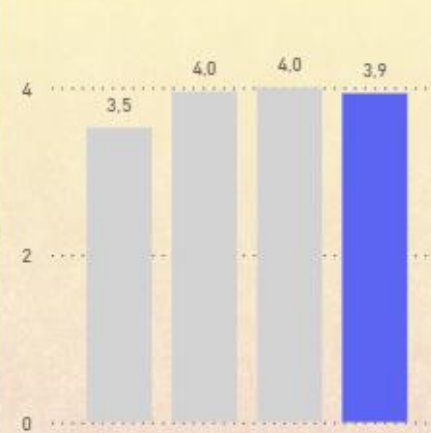
Experienced inappropriate behavior

1

Turvallisuus - safety

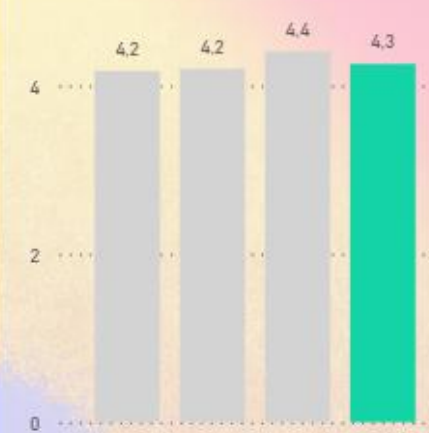
Kuormitus - work stress

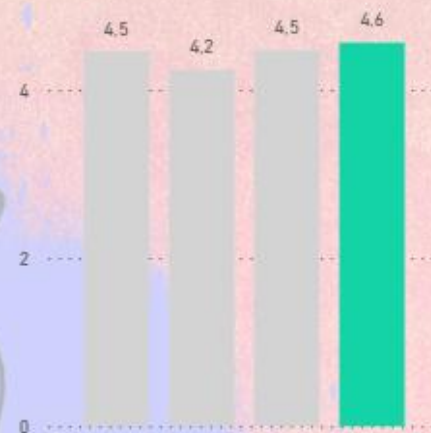
Kunnioitus - respect

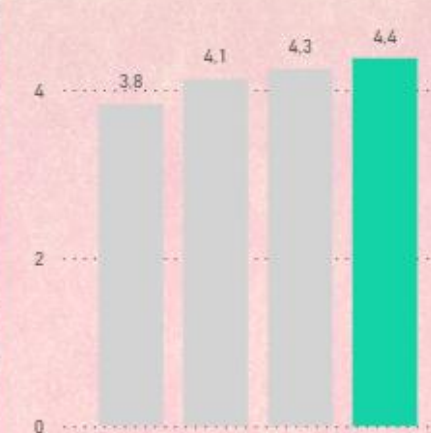
Kommunikaatio - communication

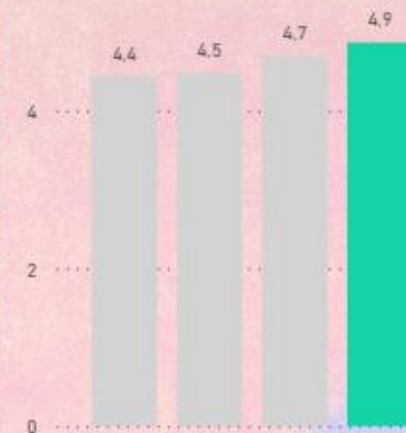
Johtaminen - management

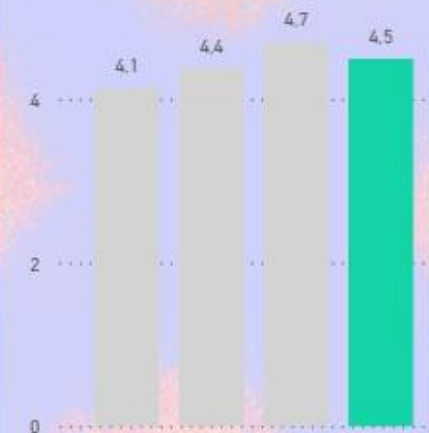
Siisteys ja järjestys - order and tidiness

Perehdytys - orientation

Motivaatio - motivation

HOAS

Koonti kyselyiden tuloksista 5 konseptin käyttäjältä

Yhteenveto keskiarvoina

Vastauksia
yhteensä
734

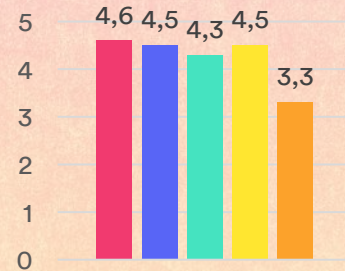
Vastausprosentti

ka 38 %

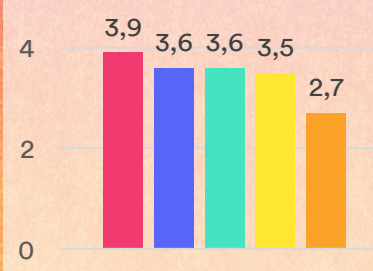
Kokenut epäasiallista
käytöstä:

45

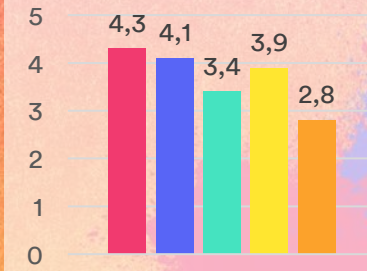
Turvallisuus

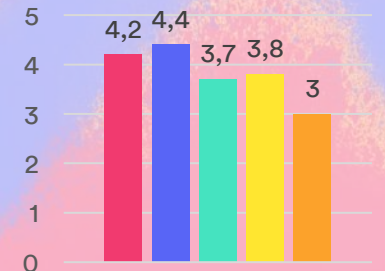
Kuormitus

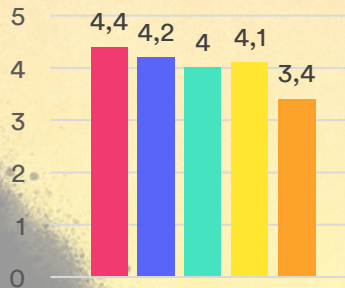
Kunnioitus

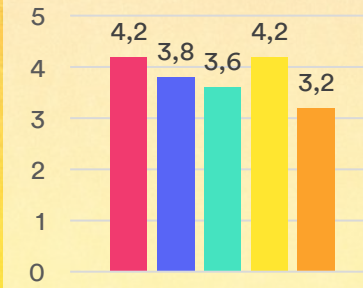
Kommunikaatio

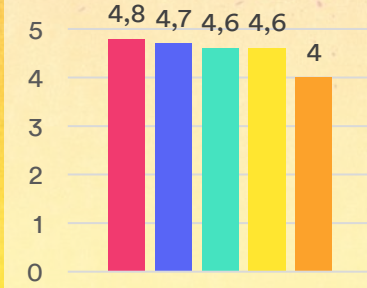
Johtaminen

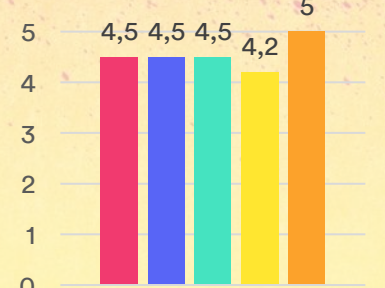
Siisteys & järjestys

Perehdytys

Motivaatio

Voidaanko puhua vastuullisesti toteutetusta kohteesta, jos kohde on toteutettu ympäristövuastuullisesti, mutta **tekijöitä ei ole kohdeltu oikeudenmukaisesti**

Hämäriä järjestelyjä myös työmailla Helsingissä: ”Työnantaja varasti 2000 euroa palkasta”

Työntekijöiden riisto | Rakennusliitto asetti virolaisyhtiö Hodes Workforcen saartoon tehtyään rakennustyömaalle tarkastuksen loppuvuonna 2021.

Grand Hansa -hotellia rakennettiin Helsingin keskustassa vuonna 2021. Kuva: Liisa Takala

Meyerin Turun telakalla kierretään kevytyrittäjäyyskieltoa erikoisella tavalla – uusi tapaus tullut juuri julki

Kiellettyä kevytyrittäjyyttä kierretään osa-aikaisuudella. Teollisuusliiton näkemyksen mukaan kyse on pakottamisesta.

Meyerin Turun telakalla tutkitaan tapausta, jossa alihankkijayrityksen työntekijä on tehnyt osan päivästä töitä kevytyrittäjänä. Kuva: Jere Sanaksenaho / Yle

Tiedostava työmaa ja sosiaalisen vastuullisuuden kehittäminen ovat osa riskienhallintaa

- Urakkaohjelman vastuullisuusvaatimukset vastaavat alan tunnistettuja parhaita käytäntöjä.
- Sosiaalisen vastuun varmistamiseksi on luotu selkeä toimintamalli, joka käynnistyy heti urakan alkaessa.
- Yhteistyö pääurakoitsijoiden kanssa on tiivistä ja aktiivista koko hankkeen ajan.
- Jokainen työmaa käynnistyy vastuullisuuskoulutuksella.
- Jokaisen aliurakoitsijan tiedot tarkastetaan ennen hyväksyntää. Tarkastuksista vastaavat Hoasin nimetyt ja koulutetut henkilöt.
- Työmaalla työskenteleviä työntekijöitä ja itsenäisiä työnsuorittajia seurataan päivittäin.
- Tiedostava työmaa -konsepti on käytössä jokaisella työmaalla.

TALOUS RAKENTAMINEN TYÖELÄMÄ YMPÄRISTÖ

Hoas voi jatkossa antaa pääurakoitsijalle jopa 200 000 euron sakon vastuullisuuden laiminlyönnistä

Käytännössä sanktioita saattaa tulla esimerkiksi työperäisestä hyväksikäytöstä tai ympäristörikkomuksesta.

Hannu Lättilä 21.4.2026 EI KOMMENTTEJA

Huippu-kortteli on Hoasin suurin rakennushanke. Kuva: Teonardo Media

Eli ei näin...

MOT Työelämä

Yle sai vihiä työntekijöiden oikeuksien polkemisesta Helsingin kaupungin työmaalla – aliurakoitsijoille kenkää

Helsingin kaupungin työmaalla on yli sata yritystä, mutta kaupunki tarkastaa vain pääurakoitsijan. Se voi aiheuttaa ongelmia – kuten näyttäisi nyt käyneen.

HOAS

Yle MOT
18.5.2026

Vastuullisuusvaatimukset työmailla: Urakkaohjelmakirjaukset rakennushankkeiden tilaajille

Lataa tästä:

Urakkaohjelman kirjaukset (PDF)

Lataa

Urakkaohjelman kirjaukset -dokumentti sisältää:

- Aliurakointi ja ketjutuksen hallinta
- Ulkomainen työvoima ja työnteko-oikeus
- Työmaan läpinäkyvyys ja henkilöhallinta
- Palkkaus, työehdot ja hyväksikäytön torjunta
- Pakotteet, korruption torjunta ja vastuullinen hankinta
- Eettinen vastuu ja maineriskien hallinta
- Työturvallisuus ja vakuuttaminen
- Työssäoppijoiden palkkaaminen
- Tiedostava työmaa -konseptin käyttö

Dokumenttiin sisältyvät vaatimukset ovat suoria nostoja urakkaohjelmastamme – eivät koko kokonaisuus. Niissä keskitytään sosiaaliseen vastuullisuuteen ja reilun kilpailun tukemiseen.

“Kun suuri tilaaja nostaa sopimus- ja sanktiotasolle vastuullisuuden laiminlyönnit, se todennäköisesti alkaa muokata koko alan käytäntöjä ennemmin tai myöhemmin”

- 8.5.2026 Rakennuslehden pääkirjoituksessa nostetaan Hoas vastuullisuuden suunnannäyttäjäksi
- Ongelmat ovat rakentamisessa rakenteellisia – raha on tehokkain ”ase” tätä vastaan. Merkittävien sanktioiden aiheena laiminlyönnit laaja-alaisesti.
- Mainehaitasta 200 000 € sakko, tämän on tarkoitus olla pelote
 - Työperäistä hyväksikäyttöä, työturvallisuuspuutteita tai ympäristöasioiden laiminlyönti
- Kehitystyötä yhdessä urakoitsijoiden kanssa. Tarkoitus on ehkäistä ongelmia, ei rahastaa urakoitsijaa.

PÄÄKIRJOITUS

Sakon uhalla kohti vastuullisuutta

Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiö Hoas ottaa merkittävän askeleen, kun se aikoo sisällyttää urakkaohjelmakirjauksiinsa uuden mainehaittasanktion sosiaaliseen vastuullisuuteen liittyvistä rikkomuksista. Rangaistus voi olla jopa 200 000 euroa, mikä ei esimerkiksi kymmenien miljoonien hankkeessa ole jättisumma, mutta kuitenkin niin tuntuva, että jokainen tekijä haluaa sen aktiivisesti välttää.

Kun suuri tilaaja nostaa sopimus- ja sanktiotasolle vastuullisuuden laiminlyönnit, se todennäköisesti alkaa muokata koko alan käytäntöjä ennemmin tai myöhemmin. Hoasin sopimuksissa sanktioita voi tulla esimerkiksi työperäisestä hyväksikäytöstä tai ympäristörikkomuksesta.

Maksimisanktion rinnalla muut rangaistukset ovat 500–50 000 euron suuruisia riippuen rikkomuksen tyypistä. Jos työmaalla tapahtuu esimerkiksi merkittävä työturvallisuuden laiminlyönti, tilaajalla on oikeus periä 5 000 euron sopimussakko jokaisesta tällaisesta tapauksesta.

KÄYTÄNNÖSSÄ mainehaittasanktio tarkoittaa, että jos työmaalla tulee esille työperäisen hyväksikäytön tapaus tai ympäristörikkomus, pääurakoitsijan on puuttuttava siihen välittömästi ja informoitava tilaajaa. Jos tieto sen sijaan tulee tilaajalle esimerkiksi median kautta, sopimuksessa määritellyt sanktio astuu voimaan.

Hoas korostaa rakennustyön läpinäkyvyyttä ja vastuullisuutta esimerkiksi jo käytössä olevalla Tiedostava työmaa-konseptilla. Tarkoitus ei siis ole rahastaa urakoitsijoita, vaan pystyä välttämään ennakko-ongelmatilanteet työmailla. Kirjauksia on myös kehitetty yhdessä urakoitsijoiden kanssa.

EURO ON USEIN paras konsultti toiminnan kehittämiseksi. Ainakin rahalliset korvaukset tuovat vaatimukset selkeästi esille ja pakottavat osapuolet kiinnittämään huomiota olennaisiksi katsottuihin asioihin. Kun uhkana on sakko, viritystaso on erilainen kuin esimerkiksi vain yleinen kirjaus vastuullisuudesta. Sanktiot myös pakottavat huolehtimaan koko työmaaketjun toiminnan sääntöjenmukaisuudesta.

Hoasin uusi linjaus onkin hyvä herätelijä rakennusallalle. Toivottavaa tietysti olisi, että yhteinen linja ja toimintapa olisivat itsestään selviä ilman millimetrin tarkkoja sopimusmalleja ja sanktioiden pelkoakin. Sitä kohti!

Tapio Kivistö
Päätoimittaja
tapio.kivisto@sanoma.com

1 Reippaina rakentamisen vuosina myös korkea rakentaminen nousi suosioon Suomessa. Tornitaloja rakennettiin ja vielä enemmän niitä suunniteltiin. Asuntorakentamisen lama sulatti kuitenkin suunnitelmat, ja viime vuosina korkeita hankkeita on lykätty eteenpäin ja matkan varrella kerroksia on suunnitelmista karsittu. Tornitalot ovatkin hyvät suhdannemittarit. Kun asuntotornihankkeet nousevat taas suunnitelmiin, rakentamisessa on vauhti päällä.

2 RIA:n uusi edunvalvontapäällikkö Mari Winter nosti nimityksensä yhteydessä esiin tärkeän asian: työn kuormittavuuden. Monen työelämä on ollut vuosia muutoksessa, kun yritykset ovat joutuneet tekemään kipeitä toimia kannattavuuden varmistamiseksi, ja samaan aikaan työ on usein pirstaloitunut ja entistä hektisempää. Jatkuva muutos on kuormittavaa. Taakan helpottamiseen kannattaa kiinnittää työpaikoilla huomiota juuri nyt.

Älykäs investointi

SUOMI on viiteena eturintakasvu asettaa tavoitteille jotta muuttaa puusähköistymistä on hyvä tarkastella perinteisiä osana laajeneva kokonaisuus. Kun investointeille, hankkeille, koko laitossesta käyttöä. Jos rakentamiskausu nostaa ja jäykkä infrastruktuurin kasvattaa käsitä vuosikymmenten investointi meidän kennusallalla mahdollisuus tämä yhtälö.

PERINTEISEN rakentamisen mittelu ja säilyttäminen erillisinä. Tuotantokapasiteetti kertomien neet suunnitella.

Digitaalisen mistot mahakuormituksemaistakaan virransyöttöteluvaiheessetilat kutistuvatoteutusta, koko elinkaaren energiamuutos.

TURVALLISU baaliksi kritiikki. Kyse on fohella myös tehtaavat ovat

Tiedostava työmaa

Kaiken keskipisteessä on ihminen. Kun tekijät voivat hyvin, työn jälkikin paranee.

Mukana:

Infraohjelma Helsinki

Senaatti-kiinteistöt

Laakson yhteissairaalan allianssi

Insinööritoimisto Leo Maaskola

IdeaStructura

Fira

ATL-Rakennushuolto

Suomen Yliopistokiinteistöt Oy (SYK)

Y-Säätiö

Tiedostava työmaa laajenee koko KIRA-alan yhteiseksi vastuullisuusmalliksi

kesä 15, 2026 | Ajankohtaista, Inspiroidu, Koulutukset, Oppimispolut, Tekoälykiihdyttämö,
Tiedostava työmaa, Yleinen

Hoasin kehittämä Tiedostava työmaa -konsepti ottaa seuraavan askeleen, kun sen hallinnointi siirtyy KIRAHubille. Tavoitteena on laajentaa konseptin käyttöä ja vahvistaa sen vaikuttavuutta kiinteistö- ja rakentamisolalla.

TIEDOSTAVA TYÖMAA ON KAIKKIEN ASIA

Tiedostava työmaa on käytännönläheinen toimintamalli, joka tekee sosiaalisesta vastuullisuudesta näkyvää, mitattavaa ja oikeasti toteutuvaa joka työmaan arjessa.

OTA KÄYTTÖÖN

ARVIOI TYÖMAASI

Rakli

KIRAHub

**H
O
A
S**

Sosiaalinen vastuu ja ihmisoikeuksien varmistaminen rakennushankkeissa – utopiaa vai realismia?

HOAS

